

jager reeds, als hij ze nog lang niet binnen schot heeft. En dat zij niet veel schade aanrichten onder de kleinere vogels, getuigt wel het groote aantal, dat hier rondvliegt.

In elk dennenbosch wemelt het van meezen, kool- en pimpelmeesjes, die steeds piepend af- en aan door de takken vliegen. Steeds zijn zij in beweging en hebben altijd een drukte, alsof ze voortdurend aan het twisten zijn.

Merkwaardig is het, hen gade te slaan, als ze de verblijfplaats van een uil, een „katuil“, ontdekt hebben. Dan is het een geschetter en gesjilp dat hooren en zien vergaat. Van alle kanten komen ze aanvliegen om hunnen vijand, die nu door de zonnestralen onschadelijk gemaakt is, te bespotten en te tergen. Zelfs ben ik er getuige van geweest, dat een van de stoutmoedigste hem snel als de bliksem op den kop vloog en hem een snavelhouw toebracht. Dit spelletje zetten zij onvermoeid voort, totdat de uil ze eensklaps, als het zonlicht minder fel wordt, verrast.

't Gebeurt toch maar zelden, dat hij er een van te pakken krijgt, want ze zijn bijzonder vlug en in minder dan geen tijd zijn ze verdwenen.

Dit schouwspel is slechts zelden in de natuur waar te nemen, daar de uil meestal zijn verblijfplaats houdt in een hollen boomstam, waar hij tegen de spotlust der meezen beveiligd is.

De meezen maken haar nest ook in een hollen boomstam. Het bestaat uit mos- en donsveertjes. De eitjes zijn witachtig maar bezet met dichte roode spikkels, terwijl het aantal zeer onbepaald is. Zeker is het, dat indien van den eersten keer af het gelegd eitje elken avond wordt weggenomen zij zóólang blijft doorleggen, totdat ze eindelijk dood gaat op het nest.

Zij zijn zeer strijd lustig en vechten vooral gaarne met sijsjes. Dit ondervinden onze vogelvangers dan ook dikwijls tot hunne schade, doch tot geluk der sijsjes in de lucht.

Als zij het lokken der sijsjes op het nest hooren komen ze weldra opdagen om den strijd met hen aan te binden. Bemerken de voorbijtrekkende sijsjes dat, dan vliegen ze dóór en ontsnappen dus aan het gevaar van hunne vrijheid te verliezen.

Voor den landbouw en boschteelt zijn de meezen zeer nuttig, doordat ze boomen en planten van venijn en ongedierte zuiveren.

De imkers die hunne bijen des zomers naar de heide brengen, klagen nog al eens dat ze hun vele bijen ontstelen, doch deze schade weegt niet op tegen het nut, dat ze doen. Zij zijn ook groote liefhebbers van aan een been te pikken, waar-schijnlijk wel om het merg, dat zich daarin bevindt. Ook zijn zij zeer nieuwsgierig, zoodat als men een holle mergpijp vertikaal ergens neerzet, al spoedig

eenige meezen bij de hand zijn en om beurten den kop in de mergholte steken, totdat zij er eindelijk zoo diep inzitten, dat ze niet meer terug kunnen. Verlost men ze, dan heeft men alle kans, dat ze een uur later weer gevangen zijn.

Een andere vogel, van wiens nieuwsgierigheid sommige menschen misbruik maken, is de nachtegaal, die hier ook vrij veelvuldig voorkomt.

Wandelt men in den laten avond van Helmond naar Deurne, dan hoort men onder den geheelen weg, uit het omzoomende kreupelhout zijn prachtig gezang weergalmen. Wonderlijk is het, dat zoo'n klein vogeltje zulk een diep en vol geluid kan voortbrengen. Hij is hier zeer schuw en bij toeval krijgt men hem dan ook maar eens te zien. Door in de nabijheid van zijn nest een meelworm neer te leggen en zich dan in de omgeving te verbergen gelukt het wel eens hem wat nader te beschouwen, want van uit zijn schuilhoek heeft hij alles gezien en wordt dan uit nieuwsgierigheid naar de plek gedreven, waar de meelworm, zijn geliefkoosde lekkernij, zich bevindt. Zijn nest wordt meestal in 't kreupelhout gevonden een eindje van den grond. Ik heb het echter ook wel eens op den grond, tusschen de daar verspreide dorre bladeren gevonden. Het bestond uit dunne, roodachtige worteltjes. Hierin legt de nachtegaal 4 of 5 olijfgroene eitjes, die nog al groot zijn in evenredigheid van den vogel zelf. Terwijl 't wijfje zich op het nestje bevindt, zit het mannetje een paar takjes hooger te kweelen, wat hem echter in het geheel niet belet de wormen en schadelijke insecten te bespieden. Hij laat zijne groote, vurige oogjes voortdurend rondweiden en bemerkt hij een worm of een kever, dan staakt hij plotseling zijn gezang en bemachtigt, snel als de wind, zijn buit. Door zijn mooi gezang niet alleen, maar ook door zijn nut wordt hij door bijna iedereen beschermd, slechts enkelen ontzien zich niet, ook deze diertjes te vangen, doch dat is, tenminste hier, een groote uitzondering.

Deurne, 13 April 1905,

JEAN LESIRE.

BIJEN ORCHIS — OPHRYS APIFERA.

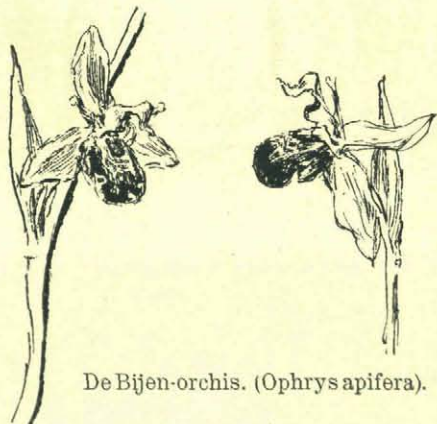
Ik heb er verleden jaar naar gezocht, en ze maar niet kunnen vinden; want ik wist, dat ze hier voorkwamen aan den Hoek van Holland, maar voor mij schenen ze zich zorgvuldig schuil te houden. Al mijn hoop was gevestigd op dit jaar en ziet op een oogenblik, dat ik er nu juist heelemaal niet aan dacht, wierp godin Fortuna, die onverdiend sommigen met gaven begiftigt en anderen die beloond hadden moeten worden minachtend

passeert, ik zeg, daar wierp me die Fortuna als het ware een tweetal exemplaren voor mijn voeten, zonder dat ik er een voet voor verzet had.

Ik sprak twee kinderen, die een veldruiker geplukt hadden en die vroegen me: „Vindt u dat geen mooie bloemen dokter?“ en daar lieten ze me waarachtig twee afgeplukte bijenorchis-exemplaren zien.

Het eerste wat je dan natuurlijk op zoo'n oogenblik vraagt op een eenigszins gepiqueerden toon over de wisselvalligheid der fortuin is: „en waar hebben jullui die nou toch gevonden,“ wel in de duinen achter de Hervormde kerk; ja dat wist ik wel dat ze daar groeiden maar waar, precies waar; ja, dat konden ze me niet uitduiden.

Enfin ik kreeg de 2 exemplaren, en tevens de belofte der kinderen, me den volgenden dag den plek aan te wijzen, waar ze ze gevonden hadden, maar ze zeiden, dat er maar 2 gaten hadden en er niet meer waren, enfin ik zou het wel zien. Ik liet den volgenden dag mijn schat aan de luitnants van het pantserfort zien, en een der heeren een groot vlin-

De Bijen-orchis. (*Ophrys apifera*).

der- en bloemenvriend zei direct, ik ga mee, en toen.... toen gingen we mee allemaal mee, 10 paar oogen zien meer dan twee paar.

Zeven uur 's avonds daar rukten wij uit. Voorop de 4 luitnants, dan de 3 kinderen, waarvan een met een schop gewapend, de stoet gesloten door mij, voorzien van een groote, sterke spatel uit mijn apotheek, vooruit met versnelde pas op de bijen-orchis af.

Spoedig waren we achter de Hervormde kerk bij een duinrug, die ons liefelijk streelde met zijn kattendoorn en alwaar viooltjes verborgen mij toelachten; maar hoeveel ik ook opheb met die kleine schalke, ik was onvermurmbaar voor hun lonkjes, want ik had edeler, ja vorstelijker wild op 't oog. Daar hoorden we op eensklaps een der kinderen de kreet slaken: „ik heb er een, en nog een, en nog een“, en wij een steeple-chase gehouden over de kattendoorn en er op af. Ja, daar stonden ze de prachtige bloemen, met hunne mooie paarse uitstaande kelkblaadjes en de fluweelachtig bruine onderlip, die als bestikt is met geelwitte zijde en

het zoozeer karakteristieke van het bijenlijf vertoont.

Direct knielde ik er neer en groef met mijn spatel een exemplaar uit den grond op, een flink graspolletje, echter niet dan na een paar gemeenschere kattendoorns in mijn handen te hebben gekregen, enfin die hadden we er wel voor over, evenals de prins, die de schoone slaapster wekte, want ook deze schoone droomster wordt trouw verdedigd door haar trawanten de kattendoorns.

Vijf exemplaren vonden we, waarvan we er 2 uitgroeven en de rest lieten staan met de bede, dat geen onwaardige ze mocht vinden.

Inmiddels had de vlinderlievende luitenant eenige rupsen, waaronder prachtige exemplaren beerrups, verzameld in zijn omgekeerde kepie, en daar zette we toen de graspolletjes met de bloemen ook maar in en we bliezen den aftocht, door de kattendoorns heen, die ons nog een flinke salvo navuurden met hun stekels.

En nu staan ze in een terrarium in de officiers-tent van het pantserfort Hoek van Holland en de mooie, zachte, vredige bloempjes kijken dagelijks uit op de leelijke, harde dood en verderf belovende koepels van het fort.

Mocht een bloemenliefhebber nu willen weten waar ze precies staan, ik ben bereid ze hem te toonen zoolang de voorraad strekt.

P. WOLTERSON.

WANDELINGEN OM UTRECHT.

Zoo, langzamerhand zijn we bij Oostbroek gekomen maar daar gaan we nog niet naar toe; andere, bloemrijker akkers nog, zal ik u wijzen. Dat zijn de akkers, gelegen tegenover Oostbroek aan weerskanten van de Tolakkersteeg. Het is daar een paradijs voor een botanist of alleen liefhebber van mooie bloemen. Maar de laatste wordt al gauw ook een botanist, eerder dan het omgekeerde, en ik vind een botanist zonder gevoel voor het schoone van het landschap en van bloemen een veel onmogelijker tiep dan de eenvoudige liefhebber van landschap en bloemen, zonder botanische kennis.

Ziezoo, dat had ik nog op mijn hart, en dan wilde ik zeggen, dat ge hier moet zijn in Juni en Juli. Groote plekken tusschen de tarwe zijn dan krachtig rood gekleurd door klaproos en wilde weit. Ook bolderik staat hier weer. Dat zijn alle drie toch prachtplanten. De lichtgebouwde hoge Bolderik met zijn fijn-gestippellijnde, licht-paarsroode bloemen, waaronder de lange kelkslippen sierlijk uitsteken; en smalle bladen twee aan twee, die van onder aan elkaar gegroeid zitten om een dikke knoop.